

Francija zahteva odpoklic italijanske armade iz Španije

Predstavnik fašistične vlade je dal obljubo, da Italija ne bo poslala nadaljnjih čet v Španijo, če bo bosta Francija in Anglija priznali italijanski režim v Abesiniji. Važna posvetoovanja med diplomati v Ženevi. Španska ljudska armada raztegnila ofenzivo in okupirala velik del ozemlja v južni Španiji

23. sept.—Mussolini je zagotovila Franciji in Angliji, da bo ustavila španski italijanski režim v Abesiniji in podjarmiljenje afriške države. Yvon Delbos, francoski zunanji minister, je pa zahteval, da mora biti potegniti iz Španije vse italijanske čete, ki se borijo na strani Francije, vrhovnega poveljnika uporniške armade.

Obljuba, da Italija ne bo poslala nadaljnjih čet v Španijo, je bila dana v Ženevi. Mussolini je predstojnikom v Ženevi, da mora biti potegniti iz Španije vse italijanske čete, ki se borijo na strani Francije, vrhovnega poveljnika uporniške armade.

Obljuba, da Italija ne bo poslala nadaljnjih čet v Španijo, je bila dana v Ženevi. Mussolini je predstojnikom v Ženevi, da mora biti potegniti iz Španije vse italijanske čete, ki se borijo na strani Francije, vrhovnega poveljnika uporniške armade.

Obljuba, da Italija ne bo poslala nadaljnjih čet v Španijo, je bila dana v Ženevi. Mussolini je predstojnikom v Ženevi, da mora biti potegniti iz Španije vse italijanske čete, ki se borijo na strani Francije, vrhovnega poveljnika uporniške armade.

Obljuba, da Italija ne bo poslala nadaljnjih čet v Španijo, je bila dana v Ženevi. Mussolini je predstojnikom v Ženevi, da mora biti potegniti iz Španije vse italijanske čete, ki se borijo na strani Francije, vrhovnega poveljnika uporniške armade.

Obljuba, da Italija ne bo poslala nadaljnjih čet v Španijo, je bila dana v Ženevi. Mussolini je predstojnikom v Ženevi, da mora biti potegniti iz Španije vse italijanske čete, ki se borijo na strani Francije, vrhovnega poveljnika uporniške armade.

Obljuba, da Italija ne bo poslala nadaljnjih čet v Španijo, je bila dana v Ženevi. Mussolini je predstojnikom v Ženevi, da mora biti potegniti iz Španije vse italijanske čete, ki se borijo na strani Francije, vrhovnega poveljnika uporniške armade.

Obljuba, da Italija ne bo poslala nadaljnjih čet v Španijo, je bila dana v Ženevi. Mussolini je predstojnikom v Ženevi, da mora biti potegniti iz Španije vse italijanske čete, ki se borijo na strani Francije, vrhovnega poveljnika uporniške armade.

Obljuba, da Italija ne bo poslala nadaljnjih čet v Španijo, je bila dana v Ženevi. Mussolini je predstojnikom v Ženevi, da mora biti potegniti iz Španije vse italijanske čete, ki se borijo na strani Francije, vrhovnega poveljnika uporniške armade.

Hitler odredil dva praznika za dučēja

Mussolini pride v Berlin kot papežev poslanec!

Berlin, 23. sept.—Diktator Hitler je odredil dva "izredna praznika" za Nemčijo v prihodnjem tednu, ko Mussolini prvič obišče Monako in Berlin. Mussolini se bo mudil pet dni v Nemčiji. V soboto pride v Monako, kjer bo Hitlerjev gost dva dni, prihodnji ponedeljek pa pride v Berlin in tu ostane do arde.

Dr. Goebels, Hitlerjev ministar propagande, je včeraj objavil proklamacijo, v kateri poziva vse Nemce, naj se "radujejo in praznujejo, kajti Mussolinijev prihod bo eden največjih dogodkov v zgodovini Nemčije."

Hitlerjeva vlada bo potrošila milijone mark za slavoloke, okrašenje ulic, vojaške in civilne parade in druge triumfalne ceremonije v počast Mussoliniju. Vse običajno delo mora počivati, šole bodo zaprte in prebivalstvo vseh onih mest, skozi katera se bo vozil Mussolini, je pozvano, da okraši hiše z zastavami in zelenjem.

Bim, 23. sept.—Papež Pij je sinoči izročil Mussoliniju dolgo spomenico za Hitlerja s prošnjo, da Mussolini izroči to spomenico nacijakemu diktatorju in ga privatno urgira, naj preneha z bojem s katoliško cerkvi ter vrne hierarhiji v Nemčiji svobodo in stare pravice.

Umobolni kandidat prejel mnogo glasov!

Atlantic City, N. J., 23. sept.—Pri državnih primarnih volitvah v New Jerseyju, ki so bile bil teden, je kandidiral tudi William H. West, ki je bil pred meseci izpuščen iz norišnice v Atlantic Cityju. Kandidiral je kot "neodvisni republikanec" in prejel je samo v Atlantic Cityju 817 glasov. West je bil poslan v norišnico, ko je bil aretiran zaradi grozljivih pism, ki jih je poslal predsedniku Rooseveltu. Preiskava je dognala, da je West pisal Rooseveltu, da mu je on pomagal do predsedniške nominacije leta 1932 s svojimi "mislennimi valovi, s katerimi je elektriziral delegate na demokratski konvenciji," in če mu Roosevelt dobro ne plača te zasluge, ga bo zdaj s istimi "mislennimi valovi" poslal k vragu. Na podlagi tega pisma ga je sodišče potem spoznalo za umobolnega.

Obljuba, da Italija ne bo poslala nadaljnjih čet v Španijo, je bila dana v Ženevi. Mussolini je predstojnikom v Ženevi, da mora biti potegniti iz Španije vse italijanske čete, ki se borijo na strani Francije, vrhovnega poveljnika uporniške armade.

Obljuba, da Italija ne bo poslala nadaljnjih čet v Španijo, je bila dana v Ženevi. Mussolini je predstojnikom v Ženevi, da mora biti potegniti iz Španije vse italijanske čete, ki se borijo na strani Francije, vrhovnega poveljnika uporniške armade.

Obljuba, da Italija ne bo poslala nadaljnjih čet v Španijo, je bila dana v Ženevi. Mussolini je predstojnikom v Ženevi, da mora biti potegniti iz Španije vse italijanske čete, ki se borijo na strani Francije, vrhovnega poveljnika uporniške armade.

Domače vesti

Avto neprestano ubija rojake
Moon Run, Pa. — Dne 20. septembra je avto na mestu ubil rojaka Petra Razpotnika, člana društva 88 SNPJ. Star je bil 60 let in rojen v Brišah pri Kolovratu, po domače so mu rekli Kraljev Peter. Bil je že devet let vdovec in tu zapušta štiri sinove in tri hčere.

Druge vesti iz Penne
V Wick Havenu je pred kratkim umrl 53-letni John Bisil, samec in doma iz Soteske pri Moravčah. — V Rankinu je umrla Mary Gornik, stara 81 let in rojena v Ameriki. Podlegla je telesnim poškodbam, ki jih je dobila pred šestimi leti, in tu zapušta starše, dva brata in sestro. — V Bishopu se nahaja v bolnišnici John Klun, kateremu je pri delu pod zemljo zlomilo desno nogo.

Novice iz Minnesote
V Gilbertu je umrl 16-letni mladenič Edvard Sever, rojen v Ameriki. Istotam se je težko pokloba na nogi mati znanega rojaka in člana SNPJ br. Samsa, ki je v vodstvu pogrebne zavoda v Evelethu. — V bolnišnici v Soudanu se nahaja žena Louisa Kocjana iz Elyja, ki je bila teško pobita pri avtomobilski nezgodi v bližini Towerja.

Nov grob v Montani
Walkerville, Mont. — Tu je pred kratkim naglo umrl Frank Benčič, star 62 let in doma iz Črnomlja v Beli Krajini. V Ameriki je bil 38 let in dolgo let je s družino vred bival v Calumetu, Mich., toda po velikem štrajku tamkaj se je preselil v Montano. Zapušta ženo in šest odraslih otrok.

Calumetske novice
Calumet, Mich. — Marko Sute iz Ahmeke je bil zadnje dni obsojen v plačilo \$50 kazni, ker je pijan vodil avto in podri nekoga s ceste. — Med potniki okroglega sodišča za jesenski termin se nahajata tudi rojaka John Mukavec in Roy Stimac.

Star pionir umrl
Joliet. — Pred kratkim je tu umrl Josip Panijan, star 81 let in doma od Metlike v Beli Krajini. Bil je eden ustanoviteljev KSKJ.

Rekordno število salunov v Chicagu

Chicago, 23. sept.—Mesto Chicago ima danes 9331 gostiln in drugih prostorov, v katerih prodajajo opojne pijače. To je največje število v zgodovini mesta. Danes pride na vsakih 388 prebivalcev Chicaga po ena gostilna z opojnimi pijačami.

Obljuba, da Italija ne bo poslala nadaljnjih čet v Španijo, je bila dana v Ženevi. Mussolini je predstojnikom v Ženevi, da mora biti potegniti iz Španije vse italijanske čete, ki se borijo na strani Francije, vrhovnega poveljnika uporniške armade.

Obljuba, da Italija ne bo poslala nadaljnjih čet v Španijo, je bila dana v Ženevi. Mussolini je predstojnikom v Ženevi, da mora biti potegniti iz Španije vse italijanske čete, ki se borijo na strani Francije, vrhovnega poveljnika uporniške armade.

Obljuba, da Italija ne bo poslala nadaljnjih čet v Španijo, je bila dana v Ženevi. Mussolini je predstojnikom v Ženevi, da mora biti potegniti iz Španije vse italijanske čete, ki se borijo na strani Francije, vrhovnega poveljnika uporniške armade.

VELIK NAPREDEK UNIJE TEKSTILNIH DELAVCEV

Sklenjene pogodbe krijejo 225,000 delavcev

KAMPANJA V JUŽNIH DRŽAVAH

New York, (FP) — Organizatorična kampanja med delavci v tekstilni industriji izkazuje velike uspehe. Pričela se je pred sedmimi meseci in v tem času je unija dobila 65,000 novih članov. Poročila o rezultatu kampanje so bila predložena na konferenci pokrajinskih direktorjev in organizatorjev. Konferenca se je udeležilo 75 direktorjev in organizatorjev iz glavnih središč tekstilne industrije. Ti so povedali, da pogodbe, ki so bile sklenjene v zadnjih mesecih, krijejo 225,000 delavcev. Kampanja je postavila temelje, ki so garancija, da bodo vsi delavci v tekstilni industriji kmalu v uniji.

Sidney Hillman, predsednik unije oblačilnih delavcev Amalgamated Clothing Workers in načelnik organizatoričnega odbora, je v svojem govoru na konferenci orisal vse faze kampanje v tekstilni industriji. Izrazil je zadovoljstvo nad uspehi, ki so bili doseženi v industriji svile, ki je bila najbolj kaotična, dokler niso bili delavci v boj za priznanje unije. Stavka je rezultirala v smagi delavcev. V industriji svile je uposlenih 67,000 delavcev in izmed teh jih je 48,000 organiziranih.

Organizatorični odbor bo v prihodnjih tednih pričel s kampanjo, da potegne tekstilne delavce v južnih državah v unijo. Tam je unija naletela na velik odpor pri magnatih, ki se poslužujejo sile, da preprečijo organiziranje delavcev. Nekatero družbo so bile že obtožene pri federalnem delavskem sodišču kršenja Wagnerjevega zakona.

Američan opustil iskanje ruskih letalcev

Barrow, Alaska, 23. sept.—George Hubert Wilkins, kanadsko-ameriški raziskovalec, je te dni naznanil, da je izgubil upanje na rešitev sovjetskega letalca Levanovskija in njegovih petih tovarišev, ki so 13. avgusta preleteli severni tečaj na polotu iz Moskve v San Francisco in se potem izgubili v ledenem pasu med tečajem in Alasko. Wilkins je izvršil pet dolgih poltovov preko ledenih pustinj, a nikjer ni našel najmanjšega sledu za Rusi. Dve ruski letali še vedno stikata za izgubljenimi ruskimi letalci.

Obljuba, da Italija ne bo poslala nadaljnjih čet v Španijo, je bila dana v Ženevi. Mussolini je predstojnikom v Ženevi, da mora biti potegniti iz Španije vse italijanske čete, ki se borijo na strani Francije, vrhovnega poveljnika uporniške armade.

Obljuba, da Italija ne bo poslala nadaljnjih čet v Španijo, je bila dana v Ženevi. Mussolini je predstojnikom v Ženevi, da mora biti potegniti iz Španije vse italijanske čete, ki se borijo na strani Francije, vrhovnega poveljnika uporniške armade.

Obljuba, da Italija ne bo poslala nadaljnjih čet v Španijo, je bila dana v Ženevi. Mussolini je predstojnikom v Ženevi, da mora biti potegniti iz Španije vse italijanske čete, ki se borijo na strani Francije, vrhovnega poveljnika uporniške armade.

Drugi protest Amerike Japonski

Državni tajnik zahteva odgovor od tokijake vlade

Washington, D. C., 23. sept.—Ameriška vlada je poslala nadaljnji in ostrejši protest Japonski v obliki, ki zahteva odgovor, proti napadom na Nanking iz zraka. Državni tajnik Hull je v noti, ki je bila izročena tokijaki vladi, poavril Japonsko, da bo morala prevzeti odgovornost za vso škodo, ki jo bodo utrpeli ameriški interesi v Nankingu, v zvezi z napadi japonskih letalcev na kitajsko glavno mesto.

Nota je sledila ustnemu protestu ameriške vlade in zahteva odgovor. Hull je sinoči izjavil, da tokijaka vlada se ni odgovorila na protest. "Ameriška vlada odločno protestira proti uničevanju lastnine ameriških državljanov v Nankingu," pravi nota. "Ona zahteva zaščito državljanov, ki vodijo poslovne posle in aktivnosti v Nankingu."

Ta zahteva je odgovor na svarilo japonskih avtoritet, naj se Američani in drugi tujci umaknejo iz Nankinga. Ako se to ne bo zgodilo, Tokio ne prevzame odgovornosti za posledice.

Ameriška vlada tudi poudarja, da je bombardiranje tako obljubljenih mest kot je Nanking neupravičeno in v nasprotju z načeli mednarodnih zakonov in človečnosti. Dalje izraža upanje, da bo japonska vlada upoštevala svarilo in ustavila bombardiranje Nankinga.

Federacija ponižala delavsko tajnico

Perkinsova ne bo govorila na konvenciji ADF

Washington, D. C., 23. sept.—Eksekutiva Ameriške delavske federacije je včeraj objavila listost gostov, ki so povabljeni, da obiščejo in pozdravijo konvencijo federacije, ki se začne 4. oktobra v Denverju, na listi teh govornikov in gostov pa ni imena Frances Perkinsove, tajnice delavskega departmanta v Rooseveltovi administraciji.

Prvič v zgodovini ADF, odkar obstajajo departmanta za delo, se je zgodilo, da tajništvo tega departmanta ni bilo povabljen na konvencijo Ameriške delavske federacije.

Predsednik Green, niti kateri drugi član eksekutive, se ni uradno pojasnil razloga za to očitno preziranje delavske tajnice, katera je že šestkrat dokazala svoje simpatije do organizirane delavstva in socialnega zakonodajstva. Znano pa je, da so Green in ostali konservativni voditelji jezni na Perkinsovo, ker se je v zadnjem jeklarskem štrajku očitno potegnila za Lewis in unije CIO.

Oljna kompanija proti razpisu volitev

Houston, Tex. — Predlog odvetnikov unije oljnih delavcev, naj pristane na volitve glede reprezentacije delavcev pri kolektivnih pogajanjih, je American Petroleum Co. odbila. To se je zgodilo pri zaslišanju pred člani federalnega delavskega sodišča. Družba je bila obdolžena kršenja Wagnerjevega zakona. Njen odvetnik je trdil, da je kompanija že podpisala pogodbo z "neodvisno unijo, zato je proti razpisu volitev. Dalje je zahteval od C. P. Humburga, tajnika unije oljnih delavcev, imena vseh delavcev, ki so člani te unije, kar pa je odklonil. Vodja zaslišanja je nato podprl

KITAJSKA VLA-DA SE UMAKNE IZ NANKINGA?

Japonske bombe zanetile ogenj v kitajskih distriktih

OBSTRELJEVANJE OBREŽNEGA MESTA

Tokio, 23. sept.—Sem dospela poročila se glasijo, da se je general Kaišek, kitajski diktator, odločil za premešitev sedeta centralne vlade. Vlada se bo umaknila iz Nankinga, ki ga bombardirajo japonski letalci, v Cengtu, mesto v provinci Szečwan.

Sanghaj, 23. sept.—Japonske bojne ladje bombardirajo Haikow, kitajsko pristaniško mesto v provinci Kiangai. To leži 200 milj severno od Sanghaja. Krogle iz japonskih topov so deloma razdejale kolodvor lunghajške železnice v Haikowu. Proge te železnice vodijo v osrednjo Kitajsko. Bojne ladje so tudi obstreljevale ladjedelnico v tem kitajskem pristanišču. Škoda, ki so jo povzročile krogle, je ogromna.

Nanking, 23. sept.—Japonska grožnja, da bodo razdejali Nanking, glavno kitajsko mesto, se je deloma uresničila. Japonci so ignorirali proteste ameriških, angleških, francoskih in nemških avtoritet proti neomejenemu uničevanju Nankinga.

Čez 50 japonskih letal je uprisorilo dva napada na mesto. Bombe so ubile in ranile več kot 200 vojakov in revnejših distriktih mesta. Mnogo jih je zgorelo, ko so zažigale bombe zanetile ogenj v kitajskih slumskih predelih ob reki Yangtze. Na cestah v teh distriktih ležijo kupi trupel starcev, šenak in otrok, ki so jih pokosile bombe japonskih letalcev. Več tisoč ljudi je pobegnilo iz Nankinga iz bojazni, da bodo Japonci obnovili napade.

Japonski letalci so bombardirali dve najvažnejši kitajski železnici — Sanghaj-Nanking in Tientsin-Pukow. Bombe, ki so bile namenjene glavnemu stanu kominutanga, razdejale politične stranke, so razdejale hotel v bližini. Druge japonske bombe so zgrešile poslopje notranjega ministrstva in glavni stan tukajšnje kitajske vojaške garnizije. Kitajske avtoritete pravi, da so kitajski protiletalski topovi sestrelili štiri japonske bojne letala.

Sovjetska letala lovijo zarotnike

Vlada finske republike v zagati

Helsingfors, Finska, 23. sept.—Finska vlada je prišla v veliko zagato, ko je rusko letalo pristalo na jezeru Suo z grupo ruskih uradnikov, ki so pobegnili iz sovjetske republike Karelije. Vsi so bili obtoženi, da so skovali zaroto proti Stalinovi vladi. Širili so propagando, da se Karelija odcepi od Moskve in postane neodvisna republika. Sovjetska vlada je takoj zahtevala od Finske, naj ji izroči "dezertarje." Enajst ruskih bojnih letal se je včeraj prikazalo nad finskim ozemljem v šestih različnih krajih. Letala so zasledovala "dezertarje," ki so pobegnili iz Karelije v bojazni pred kaznijo. Finska obmejna straža je obstreljevala ruska letala, nakaar so se vrnili na sovjetsko ozemlje. Tajnika, nakaar je odvetnik izjavil, da bo vložil pritožbo.

Kitajski množica na cesti pred mednarodno naselbino v Sanghaju skušala dobiti zavetje pred japonskimi bombami v naselbini.

Ivan Molek (Nadaljevanje.)

V dobri uri je naš avtek prijamlj na in se pridružil veliki množici avtov, ki se privlekli pred nami. Na vrhu je majhna nota in na tej tabli so zgradili poslopje, v katerem prodajajo vse mogoče suvenirje, prigrizke in kavo. Tam imajo tudi brzojavni ura katerem prodajajo brzojavke po 25c. Ni ti ba nič pisati, razen naslova in svojega imena. Besedilo vsake vrste — pozdravi sorodnih ali prijateljem doma z višine 14,110 čevljev je že pripravljeno, samo označi s krikom katero si izbereš. Podjetnost!

Velika množica ljudi se je motala notri zunaj stavbe. Imajo tudi visok železni stol ali vstopnina na ta stol je 25c; na stolje velik daljnogled in kdor se ga hoče poslužiti mora spet plačati. Ni me mikalo na stol, tal sem se z drugimi vred okoli stavbe. Ne so tako slabe, da hodiš ko pijan in v avtu poka. Pravijo, da nekaterim udari kri ušesa in zdravniki sploh ne svetujejo na to šino nikomur, ki ima srčno hibo. Pa hladno V vznožju gore je okrog 85 stopinj, na vrhu 57. Tistega dne je bilo še toplo na Pajko Piku. Pete mi je povedal, da navadno temperatura na 40 in še nižje in večkrat se poletja sneži tamkaj.

Razgled po stajen. To je vse, kar imamo svoje radovednosti. Na zapadu, severu in juhu vidiš nepretrgane vrste hribov, na vzhodu ravnino. Tik pod goro leži Colorado Spring in vidiš pa drugače kot zeleno pego z ravnino prečnimi črtami — ulicami! — kakor pravilna šahova deska.

Človek se kmalu naveliča kamene puščob redkega, mrzlega zraka na Piku. Nazaj v dol! Vožnja navzdol je pa igrača. Motor pa večji del poti in avto kar drsa, le paziti treba, da ne zdrane s ceste. Med potjo na in nazaj vidiš velike nabiralnice vode, katere v Springs in po okolici. Sedem velikih biralnikov je te dobre pitne vode.

Frank Sikole mi je pravil, da je hodil po Pajkov goro. Vzelo ga je štiri ure, da je lezel ob železniškem tiru po vseh štirih na in on ni sam, ki je to dosegel. Čuden sport, pak korajžni ljudje se lotijo marsičesa, da imajo od tega nobene osebne koristi.

V coloradskih hribov pogosto dežuje. Za sa mejoja bivanja tamkaj je bila skoro v dan kakšna ploha na višinah. To povzroča lica vlage v hribov, ki so obračeni z gosti gozdovi. Na prijah v bližini gora, kjer mar komaj čaka dežja, ga pa ni cele mese Gorake plohe se navadno razlijejo čez hribov malokdaj dosežejo prerije.

9. V starem Pueblu

Mesto Pueblo s staro in največji slovenski naselbino v Coloradu leži okrog 40 milj juhu od Springov. Obe mesti sta zvezani z do tlikavono cesto, toda naju je potegnil tja v v dobri uri. Pueblska okolica je ista prerija puščoba s farmami posejanimi bolj ali manj gosto naokrog in živčnimi ali irigacije.

V Pueblu ni bilo "trouble" s stanovanjem. Na postaji sta naju čakala Frank Pečnik, nek družva Orel št. 21 SNPJ, ki ga poznamo več let, in Frank Starc, prijazen ribnikar, s katerim sem se šele seznanil. Odpeljali se k Starcu na južni strani mesta, kjer so na Starčevi dali svoj lep dom na razpolo. Kasneje se nam je pridružil še Frank Bolten, predsednik omenjenega društva in eden izmed starih ter aktivnih agitatorjev za delavstvo.

Povedali so mi, da je danes v Pueblu okrog 5000 Slovencev. Včasih jih je bilo še več, kar to je ena naših pionirskih naselbin v Ameriki. Ko je v devetdesetih letih propadla znana Roka dolina v Californiji in so se Jeramove tve začele razhajati po zapadu, se jih je ustavilo in nastanilo v Pueblu. Tu se je rodilo mnogo slovenskih časopisov, danes pa ni nobenega. Pokazali so mi hišo na Bessemerju, kateri je izšel Glas Svobode leta 1902. Marj Konda, tudi "romar iz Rajske doline", se je nastanil v Pueblu in začel izdajati Mir in ko je list izgubil, je ustanovil Glas Svobode s Frankom Medico vred, leto kasneje sta se pa od z listom vred preselila v Chicago. Poleg omenjenih dveh listov so v Pueblu izhajali še deči: Coloradske novice, Coloradsko solnce, Pueblske novice, Slovenski narod, Pomoč, Vestnik in morda še kateri. Tiskar Mencinger mi je povedal, da so vsak čas, na primer ob kakih svetovnih, izdali kakšen slovenski list, ki je bil dvakrat ali trikrat in potem mirno zaspal.

(Dolge prihodnjik.)

Pred dvajsetimi leti

(Iz Prosvete z dne 24. septembra 1917.)

Domače vesti. Prosveta je objavila dolge vrsto imen slovenskih fantov, ki so odšli v ameriško armado iz Collinwooda, O. in Waukeganu, Ill.

Delavske vesti. V veliki stavki mehanikov San Franciscu so se pojavili nemiri.

Svetovna vojna. Ameriška vlada je razglasila dejstvo, da je avstrijsko poslanstvo Združenih državah podkupilo mnogo pajkarskih in hrvaških listov v Ameriki. Nemci so izgubili 25,000 mož v Belgiji.

Ruska revolucija. Boljševiki doleže Kerenskija, da je bil sam zapleten v revoluciji generala.

Glasovi iz naselbin

Pasite se prevarant! Pierce, W. Va. — V Prosveti z dne 16. sept. sem čital opozorilo članom SNPJ. Kot razvidno, je poročilo iz Michigana. Podal bom popolnejši opis Toma Klemenčiča. K meni je prišel dne 1. sept. t. l. in se predstavil, češ da je prišel direktno iz Chicaga in mi pokazal imenik društvenih uradnikov SNPJ. Po daljšem razgovoru je začel kazati svojo robo; namizne prte, pogrnjala za naslanjače in sofo s slikami iz stare domovine, kar zelo vlačiče med Slovenci.

Vprašal je za druge Slovence. Seveda sem mu šel pokazat in tako me je speljal na lim. Vendar sem rojakom rekel, da ga ne poznam, a kljub temu mu je "biznis" precej uspel. Hodeč z njim sem po raznih pogovorih začel sumiti, da se nekaj ne vje. Povsod je drugače govoril. Ko sem ga vprašal, ako ima izkazilo od firme, za katero prodaja, ga ni mogel pokazati. Ker so me začeli še drugi rojaki vpraševati, kakor tudi njega, mi je pa pokazal državljanske papirje, kar pa dvomim, da so njegovi. Piše se Tom Dix Deverson. Zakaj nosi dve imeni, ni mogel dati drugega pojasnila, kot da ga je hotela njegova žena zastrupiti, kar je bilo še bolj sumljivo.

Zvečer je rekel, da gre na Thomas v Imperial hotel, kjer bo prenočil. Sel sem na Thomas v dotični hotel, a njega ni bilo tam. Možu postave sem naročil, naj pošle Toma Klemenčiča ostrome "Toma Dix Deversona." Vedel sem, da daleč ne more biti. Kmalu sva se znašla pri mirovnem sodniku. Vprašal me je, kaj hočem. Zahteval sem denar nazaj, to je denar onih, ki so mu ga dali. Potem je dejal, ako hočem še kaj in odgovoril sem, da to je vse.

Kaj si mislite, čitatelji, kaj je rekel? Dejal je, da sem prvi rojak, ki sem postal z njim tako in da me bo "dal" v Prosveto, da bodo vsi čitali moje ime. Čaka sem, kdaj "bom" v Prosveti, pa sem na veliko razočaranje gledal v Prosveti svarilo iz gl. urada SNPJ. Ta prevarant se vozi v avtu z licenčno št. 8204 iz Floride in njegov "državljanjski papir" (ako je njegov) nosi št. 2604158.

Torej rojaki, previdnost! Frank Polants, 736.

Poročilo o stavki in shodu Waukegan, Ill. — Letošnji četrti september je bil najlepši in najpomembnejši dan v obeh organizirane delavstva. Ze v rani uri nam je radio naznanil skoraj neverjetno vest: "Sitdowners at Pansteel won the strike!" Tudi čikaško časopisje je imelo z velikimi naslovi svoje "extra." Le naš lokalni časopis "News Sun" je imel zelo klaverno novico o tem štrajku. Kompanijski odvjetnik je seveda takoj naznanil, da se bo kompanija pritožila proti odloku delavskega razsodišča, kar je seveda še storila.

Mala skupina delavcev, ki je imela toliko poguma, da je dne 17. februarja ostala v tovarni, je pokazala trmasti kompaniji, da se ti delavci svedajo, da imajo tudi oni pravico se organizirati in da so tudi oni upravičeni do poštenega življenja, ne samo kompanisti. Seveda je to bila največja predanost v obeh hribovskih patriotov. Tako se je združila vsa realkija: mestni očetje Waukegana in North Chicaga pod krinko "obrambe reda in miru" in nagnala to peščico delavcev iz tovarne ob 5. zjutraj dne 26. februarja, dobro vedoč, da stavkarji in simpatičarji ne slutijo nikakega napada. Tu se je pokazalo, da je kompanijska lastnina več vredna kot pa življenja delavcev. Zato pa bodo davkoplačevalci plačali 13 tisoč več davka prihodnje leto!

Vse to pa ne ustavi zavednih delavcev, da se ne bi pridružili organizaciji CIO, ki je res vredna, da vanjo delavstvo pristopa. Organiziranje gre res nekako počasi, je pa sigurno. Baškar se je tu ustanovil industrijski delavski svet za okraj Lake, ki precej dobro napreduje in ima pod svojim okriljem 10 društev s 3500 člani CIO.

Pred par tedni se je začela kampanja za organiziranje v sosebnem mestu Woodstocku. Mestni očetje in nekateri far-

marji se so pa zakleli, da bodo ostali "lojalni republikanci" in "če bo treba, bodo stopili v obrambo s palkami." Delavci res niso dobili tukaj nobene dvorane za seje in tudi večina farmerjev je odklonila prošnje za zbirališče. Vselej se pa med črnimi vrnanami dobi tudi bela vrana. Tako se je tudi tukaj dobil farmer in dovolil delavcem, da lahko zborujejo pod košatim drevsom. Tako je bil prošlo nedeljo 19. septembra na prostem izvoljen ves odbor. Ta lokal šteje 700 članov. V nedeljo, 26. septembra, se vrši shod v gornji dvorani SND ob 3. popoldne. Nastopi več dobrih govornikov. Odbor CIO apelira na vse delavstvo, da se tega shoda udeleži. Organizacija sama ne pomeni veliko, ako niso njeni člani aktivni in ako niso vedno na straži.

Pub. oidek CIO.

Obnovitev šole Sokolicev Chicago, Ill. — Jutri, to je v soboto, dne 25. sept., se bo spet pričela šola Rdečih sokolicev ali Red Falcons in se bo vršila v Slovenskem delavskem centru na 2301 S. Lawndale ave. Ker je večina Rdečih sokolicev obnem včlanjena tudi v društvi SNPJ in je še mnogo članov te organizacije, ki še niso pri Sokoliceh, sem se namenila, da kot odborova članica glede tega napišem par vrstic v Prosveti.

V šolo Rdečih sokolicev so vabljivi vsi otroci slovenskih staršev iz lawndalake okolice. Ker je ta šola zelo koristna za otroke delavskih staršev, naj starši poskrbijo, da jih gotovo vpšejo. Rea je, da otroci pohajajo druge šole, toda tega, kar bodo dobili v tej šoli, jim ne nudijo v nobeni drugi šoli, namreč pouk o delavski kulturi, socialnem čutenju, družabnosti in delavski zavednosti. To je baš tisto, kar je delavskim otrokom najbolj potrebno poleg znanja osnovnih predmetov, ki se jih učijo v navadnih šolah. To pravi otroka do pravega razvoja in čutenja ter ga usposablja za dobrega člana človeške družbe.

Lani je pohajalo to šolo okrog 30 dečkov in deklic. Zanimivo je, da si otroci te akupine pripravljajo načrt za bodoči teden, si izdelajo dnevni red, diskurirajo in debatirajo. Navaja se jih k temu, da se vešbajo v samostojnosti, to je, da se skušajo voditi sami pod nadzorstvom njihove načelnice. Mrs. Anne Beniger jih bo tudi letos vodila pri tem delu. Poleg tega bodo letos več časa posvetili petju in skupnim nastopom pri predstavah, bodisi posamezno ali v skupinah. Zato pa, slovenski starši, zlasti matere, ne pozabite izkoristiti te lepe in koristne prilike in pripeljite svoje otroke v to šolo!

Za odbor Rdečih sokolicev: Kristina Turpin.

150-letnica ameriške ustave Gilbert, Minn. — Dne 17. t. m. so tukaj na slovesen način praznovali 150-letnico ameriške ustave s programom in prireditvijo. Vsadili so mlado gabrovo v drevo v spomin prvemu predsedniku Georgu Washingtonu. Vsadili so tudi več lip v spomin slovenskim pionirjem, zlasti v spomin na stoletnico prihoda prve Slovenke v te kraje Antonije Baraga in pa v spomin indijanskega misionarja Buha in nedavno umrlemu Bilbanu. Vsajenih je bilo tudi več drugih dreves v tem lepem Hopkinsovem parku na Gilbertu. V sredini parka je kristalen studeneč in v njem plavajo gibčne ribice. Ta park je dosedaj stal že do \$90,000. Delo je oskrbela Rooseveltova administracija ozioroma WPA. S tem se je veliko pomagalo brezposelnim, katere je vrgel na cesto kapitalistični sistem privatnega profita na železnem okrožju.

Da se je oficieino vsadilo spominsko drevesce, slovenska lipa, se je za to z vso vneto zavzela tukajšnja rojakinja M. Indohar. Vsa vsajena drevesa so registrirana v glavnem mestu Washingtonu, D. C. Proslave 150-letnice ameriške ustave se bodo nadaljevale do aprila 1938. V tem času se lahko slavi ta dogodek na razne načine, pa tudi

Tovarni parnik Cantabria v francoskem pristanišču Bayonna, kamor je pripeljal španske begunce iz Santandra, ke so to mesto zasledile fašistične čete.

s tem, da se vsadijo drevesa v parkih, ob važnih cestah ali križiščih ter pri dvoranah ali slovenskih domovih, kjer razmere dopuščajo. To se lahko izvrši s tem, da se drevo vsadi ob navzočnosti dveh oseb in se pošlje registracija s par podpisani na naslov: American Tree Association, Sewingcentennial Section, 1214 Sixth st. N. W., Washington, D. C. Tam potem vključi ali registrirajo in tako ostane v spomin kakih zaslužni oseb, društvu, skupini itd.

Naj omenim, da je Hopkinsov park na Gilbertu znan mnogim našim rojakom in preteklo poletje se je v njem vršila prireditve minnesotske federacije društev SNPJ.

Marija Pogorec.

V spomin Masaryku New York, N. Y. — Dne 15. septembra se je vršila komemorativna seja tukajšnjega Jugoslovenskega Sokola v spomin in počast na umrlega Tomaža G. Masaryka, prvega predsednika in ustanovitelja čehoslovske republike, na kateri je bila sprejeta sledeča resolucija:

Umrli je veliki sin slovenskega poretka Tomaž G. Masaryk, nositelj in zagovornik svetovne demokracije vseh ljudstev. Bratski češki narod žaluje za svojim predsednikom - osvoboditeljem, kateri je zvesto stal na braniku za svobodo in samoodločevanje narodov. Sokolstvo je z njim izgubilo svojega zvestega brata in jugoslovenski narod svojega dobrega zagovornika in učitelja. Jugoslovenski Sokol pošilja najgloblje izraze sožalja svojim bratom in vsemu čehoslovsškemu narodu, obenem pa želi, da se prirejajo spominski sestanki, kjerkoli mogoče, slični našemu, po raznih naselbinah. V ta namen se je obdrževal komemorativni sestanek centralnega odbora čeških društev dne 20. sept.

Ivan Mladinec, starosta, Ernest Rumac, tajnik.

Uvedimo "ženski kotiček" West Allis, Wis. — Prijateljica me pismeno vprašuje, kaj mislim glede uvedbe ženskega kotička v Prosveti. Pravi, da bi ne bilo več ko prav, da bi ženske izražale v svojem kotičku mnenja glede problemov tikajočih se spoštosti. Pravi, da je nekakna dolžnost nas, sedanje generacije, da se potrudimo posvetiti več moči in pozornosti za ohranitev slovenskega jezika. To naj bi bila načelna smisel v izvajanju ženskega kotička.

Da, odprto priznavam, da to je dobra in hvalevredna ideja. Še več: ženski kotiček bi se bil moral izvajati že od početka našega dnevnika. Smelo rečem, da bi s tem logično izurili dokaj več dobrih dopisovalk. Da so imele naše članice svoj kotiček že pred 20 leti, bi se ga bile že zdavnaj poslužile, še zdavnaj bi se pričele ukvarjati z dopisovanjem ter se tako širše seznanile s principi naše jednote in delavstva sploh. Rubrika "ženski kotiček" bi bila ona privlačna sila, kateri bi naše članice posvetile dokaj časa z dopisovanjem, poleg pa se bi zaeno vadili tudi njih otroci, ker vemo, da kar mati dela, se ji otrok vselej rad pridruži. Kot dober rezultat tega bi posedovala naša jednota danes dokaj več slovensko go-

vořeče mladine v svoji sredi. S tem bi bila takorekoč uvedena nekakša domača slovenska šola, ki bi avtomatično podaljšala rok lepega slovenskega jezika in razširila polje naročnikov Prosvete. Povdarjam, da bi bil tak ženski kotiček, uveden še takrat, zelo koristen; bil bi cena šola ženstvu in v pouk mladini slovenske govornice in naših problemov sploh. Toda uvedba tega pa tudi sedaj še lahko vrši dokaj zadevne naloge in doseže uspeha, listu v korist. Zato v odgovor svoji prijateljici priporočam, naj kar prične zbirati zmožne ženske moči, ki bi bile voljne s svojimi prispevki podpreti sproženo idejo ženskega kotička. Da, ako bo dovolj zmožnih moči, naj se smisel te ideje prične takoj izvajati. Za alučaj pa, da ni med nami dovolj zmožnih moči in bi mogoče potrebovale uredniške pomoči, tedaj pa se moramo obrniti s to željo na gl. izvršni odbor za odobritev. Če bi pa to zavrnil, tedaj pa nam ostane še nadaljna pot odprta, in ta je, da pošljemo zadevno peticijo v predložitev prihodnji konvenciji. In če bomo imele na peticiji čimveč podpisov članic, bo tem bolj močna, da si pribori krajšo pot do odobritve. Torej, članice širom državi! Oglasite se in povejte svoja mnenja glede te ideje, da uvidi moja prijateljica, da li ste pristaškinje ženskega kotička ali ne! Od vašega odmeva bo odvisno, če pade ta ideja na rodovitna tla in obrodi zaželjeni sad v obliki ženskega kotička. Christina Moseley.

Dolge prihodnjik.

PROSVETA THE ENLIGHTENMENT... GLASLO IN LASTNINA SLOVENSKEGA NARODNEGA POMOČNE JEDNOTE... Subscription rates: in the United States (except Chicago) and Canada \$2.00 per year...

Ko bo zgodovina govorila...

Ce bi današnja zgodovina tole povedala: "V začetku 19. stoletja, ko je bila stara Evropa v največji zmešnjavi zaradi Napoleonovih vojn, je na mlade Združene države padla naloga, da poletijo Sredozemsko morje morskimi roparji, ki so imeli svoja gnezda v Algeriji in Maroku na divjih obalah severne Afrike. Mlada Amerika se je zelo obotavljala pri tej nalogi... Sicer je želela, da zavaruje svoje ladje na Sredozemskem morju, nikakor pa ni želela, da javno identificira morake roparje; hotela je, da imena teh roparjev ostanejo tajna... Hotela je tudi to, da se morskim roparji sami pridružijo lovu nase in v ta namen je povabila poglavarja morskimi roparji, naj pošlje svoje kozarske ladje, ki bodo spremljale ameriške bojne ladje na ekspediciji proti istim roparjem... Nadalje je povabila istega poglavarja, naj pošlje svoje najboljšie hlapce, ki bodo pomagali pri izdelavanju načrta za gonjo na iste roparje in ki bodo kazali pot ameriškim bojnim ladjam! — — —"

Ce bi današnja zgodovina tako pisala o znameniti ameriški kampanji proti afriškim korzarjem na sredozemskih vodah, bi morala Amerika umreti strašne sramote, medtem ko bi se ves ostal svet krotal Ameriki in po vsej pravici bril največje norce iz nje. Kaj pa bo bodoča zgodovina rekla o današnji ponosi Angliji! Današnja zgodovina ne more reči kaj takega, kot je zgoraj omenjeno, o mladi Ameriki. Takratno ameriško bojno brodoge je prijeloe afriške korzarje s takšno energijo, da so enkrat za vselej izginili s Sredozemskega morja. Nobenega obotavljanja, nobenih POGAJANJ ni bilo z morskimi roparji v tistem času.

Bodoča zgodovina ne bo mogla reči kaj takega o današnji ponosi Angliji. Če bo bodoča zgodovina iskrena in poštena — in upamo, da bo — bo na največjo sramoto velikega in demokratičnega angleškega naroda zapisala tole strašno, golo resnico:

"Proti sredi 20. stoletja, ko je bila stara Evropa v največji konfuziji zaradi posledic prve svetovne vojne in ko se Amerika ni dosti zmenila, kaj se godi v stari Evropi, se je zgodilo, da so se pojavili morskimi razbojnikmi na Sredozemskem morju. Ti razbojnikmi so pa bili docela drugačni od onih pred več ko sto leti, katere so pogumni Američani pometli z morja; to so bili moderni razbojnikmi, ki so se šepirili na visokem diktatorskem tronu v Rimu in Berlinu in ki so pošiljali moderno oborožene podmornice, da so skrite pod vodo prelaze na trgovinske ladje in jih enostavno potopile s torpedi... To moderno piratovanje je trajalo toliko časa, dokler se ni oglašila tedanja Rusija, v kateri so vladali sami šidje, sami Mongoli in sami barbari, ki so — po veri iz Rima in Berlinu — jedli otroke... Ta Rusija je odkrila razbojnikmi in zahtevala je od krščanskega in demokratičnega sveta, naj pomete z njimi... Tedaj se je zganila ponosna Anglija — užaljena, da jo je morala barbaraska Rusija opozoriti na to. In ponosna Anglija je takoj uvedla akcijo za istrebljenje modernih morskimi razbojnikov a Sredozemskega morja. Sklicala je svečano konferenco v Švici, na katero je povabila zastopnike vseh držav na obalah Sredozemskega morja, med temi tudi zastopnike držav morskimi roparjev s sedežem v Rimu in Berlinu — ampak državi morskimi razbojnikov sta bili hudo užaljeni, ker je barbaraska Rusija pokazala a prstom nanju, pa se nista hoteli odzvati povabilu ponosne Anglije; po domače rečeno: kuhali sta rilec... To kuhanje velikega rileca v Rimu in Berlinu, velikima gnezdoma modernih morskimi roparjev, je še bolj užalostilo ponosno Anglijo in sklenila je, naj razbojniška vlada v Rimu sama straži, če ne bo, če noče biti tako dobra, da bi pomagala Angliji stražiti sebe in loviti sebe... Do dna užaljena razbojniška država ob Sredozemskem morju je nato zahtevala od ponosne Anglije, da mora fmeti za stražo in za lov na sebe prav toliko bojnih ladij kot jih ima Anglija z ostalimi stražarji vred, ki bodo le stali ob strani in gledali, kako morskimi razbojnikmi lovijo sami sebe... Ponosna Anglija si je potem dan in noč belila glavo, če naj skliče novo konferenco v Švici, da ugodi vsem koncesijam, ki jih zahtevajo morskimi roparji od nje — vladarice valov sedmerih oceanov..."

Ce bo bodoča zgodovina tako pisala o današnji ponosi Angliji in njeni komično-operni politiki napram morskimi razbojnikom današnjih dni, bo povedala v bistvu čisto resnico. Kam se bodo skrili Angliei, kolikor jih bo še na svetu?

Vesti iz Jugoslavije

(Glasna poročila iz Jugoslavije)

Spomenik pesniku Simonu Gregorčiču

Primorski rojaki imajo v Ljubljani več društev. V Ljubljani je najbolj znano in delavno društvo "Soča", Matica, ki ima društvo po Sloveniji. Ta ljubljanska "Soča" je lani sklenila postaviti spomenik nesmrtnemu slovenskemu pesniku, "Gospe slavnemu" Simonu Gregorčiču.

Mestna občina je rade volje dala prostor blizu nove vsestranske knjižnice, ki se gradi, in ta prostor je profesor arhitekt Pečnik zamislil čeden spomenik. Ne bahavega, ne omejenega — pod lepo pergolo, ki jo bodo obkrožili bronasti portreti znamenitih ljubljanskih pesnikov Gregorčiča. Načrt je sprejel, "Soča" je zbrala potreben denar in izročila izdelavo portreta akad. kiparju Janku Kalinu.

Spomenik se je izdelal 8. septembra. Pred spomenikom se je zbrala velika množica občanov, med njimi zastopniki občine, celo vojske, mestne občine, študentskih društev, mnogi naši pesniki in pesnikinje, zastopniki ljubljanskih društev itd. Iz Gozda se je pripeljalo na ljubljansko valedesem in k odkritju spomenika več avtobusov naših gostov, da počaste spomenik velikega pesnika in narodnega klicarja.

Slavnost je otvorila železniška godba Sloga, ki je začela s koncertom Smetanove opere "Libuša". Nato je stopil govorniški odru bivši ban Jupan, odvetnik dr. Dinko Čuč, predsednik društva "Soča" in primorski rojak. V lepo govornem govoru je orisal življenjsko delo slavnega pesnika, ki je bil v mnogih Gregorčičevih pesnikih pokazal njegovo borbenost in narodnostni pogled. Ko je končal svoj govor s klicem "Za Simonu Gregorčiču", je začel z Gregorčičevimi pesmi — in pred nami se je začel izredno dobro izvršen koncert goriškega slavca. Nato je nastopil zbor Glasbene matice in Ferjančičevo "Tone sonca, tone..." Podžupan ljubljanske občine Ravnikar je v imenu mestne občine prevzel spomenik Gregorčič-Nedvedovo pesnik "Nazaj v planinski raj..."

Pesnik Igo Gruden, po rodu iz Primorja, je k odkritju napisal pesem, ki naj jo v celoti navedemo:

Simonu Gregorčiču

Če ti je čas, teko v njem ure usodne, in vsi mejah se sova nam oglašajo; če ti je volja, v prah domovja naša, vrni nas in odnesel z zemlje rodne; če ti je svet in človek v krvi do kolena, vzpni vanjo svoj zadnji, svetli sen.

Če ti ni moč, tolna si v viharju, če ti ni moč, narod zgrabil je svoj prav; če ti ni moč, imamo nate kot v oltarju,

Gregorčič Simon, naš goriški slavca: ob morju in ob Soči ljubljeno zemljo zaman škropili s tvojo srečno smo krvjo.

Najbolj otopno pel si med Slovenci o vsem, kar žalostnega je na svetu: o ujetem pticu, izgubljenem cvetu, o vdovi tožni in v predsmrtni senici, kako pri svetem boš Lovrenci z dedi spal, — usodo sdanjo narodu prerokoval.

Povsod si gledal le človeka v bedi, odpiral mu srce, solze otiral: tivil je lažje in lahko umiral, kdor se očistil v tvoji je besedi.

A ko si stal nad breznojem spov in prevar, zavzdihnil si: Človeka ustvariti nikar!

Zdaj trdno spiš v planinskem rajcu Krna, moza te je utrudila teška hoja; zaplala čez nas je nevihta črna, slovest postala je prerokba tvoja: ob Soči zemlja je en sam breznojem grob, naš sen je padel vanj kot obstreljen golob.

Moj duh zbližal je od krvi človeka: iz blodnih sanj nad narodi — privide, lobanj človeških gleda piramide, ki spomeniki blaznega so veka, ob njih stoji človeka v pesmi nam spomenik, sosedam njenim vsem — slovenske zemlje krik.

Dve smrtni nesreči v celjski okolici. — V celjski bolnišnici sta te dni umrli dva delavca za posledicami hudih nesreč. V Podčetršku v kamnolomu je 30-letni delavec Albin Plevnik iz Slak padel raz skale zelo globoko ter si zlomil hrbtenico in zmečkal prani koš. Umirajočega so prepeljali brž v celjsko bolnišnico, kjer vsa skrbnost zdravnikov ni pomagala: že naslednji dan je umrl. — Kmalu po njegovi smrti so pripeljali v bolnišnico 34-letnega hlapca Alojza Fijavža, uslužbenega pri hotelirju Piklu v Žalcu. Padel je bil s kozoletca ter si zlomil lobanjsko bazo in svod. Vsaka pomoč je bila zaman, zvečer je poškodbam podlegel.

Ogromni milijoni lastnine v Chicagu niso obdavčeni

Chicago, 23. sept. — Prijavljena vrednost osebne lastnine davkoplačevalcev v Evanstonu in Oak Parku, predmestjema na severu in severozapadu čikaškega okraja, kot je izkazana v okrajnih davčnih knjigah, znaša v skupni vsoti \$24.185.905. Zdaj pa ima davčni urad uradne podatke na podlagi prijav dohodkov istih davkoplačevalcev federalnemu uradu zaradi dohodninskega davka, da aktualna vrednost iste lastnine je \$217.415.475. Okrajni davčni cenitelj John S. Clark je te dni izjavil, da bo davek prihodnjega leta na osebno lastnino razpisan na podlagi vrednosti, ki je označena v federalnih podatkih.

Gnezdo z jajci dinozavrov odkrito v Kanadi

Lethbridge, Alta., 23. sept. — Globoko v skalah, ki so bile razstreljene pri neki gradnji v Watterton National parku v provinci Alberti, je bilo zadnje dni odkrito gnezdo z okamenelimi jajci pradednih kuščaric dinozavrov. Gnezdo meri tri čevlje počez in tri palec v premeru. Po debelini skalnatih plasti, v kateri je bilo gnezdo zakovano, se sodi, da so jajca stara okrog 60 milijonov let. Edina jajca te vrste so bila doslej najdena na Kitajskem, v kamnu puščave Gobi.

Te dni je bil zdaj vendarle aretiran znani zmikalec in vlomilec Jože Anžur iz Zadobrovi pri Zalogu, ki je pred mesecem pobegnil iz kaznilnice in je bil osumljen roparskega umora železničarja Josipa Ostreže iz Zaloga.

Pred 14 dnevi smo poročali o roparskem napadu, ki ga je neznan zločinec izvršil med Zalogom in Devico Marijo v Polju. Iz zasede je napadel zaloškega železničarja Josipa Ostreže, ko je nesel denar na pošto, ga pobil na tla, mu vzel denar in pobegnil. Kmetje na polju so videli, kako nekdo hiti čez polja proti Zadobrovi. Bil je napadalec, vendar pa ga niso videli od blizu. Ostrež je za poškodbami čez nekaj dni v ljubljanski bolnišnici umrl, roparski napad se je spremenil v roparski umor. Ostreže je bilo oropanih nad 50.000 Dinarjev.

Ko je prišla na kraj napada policija s policijskim psom, je ta takoj prijel sled ter jo ubral proti Zadobrovi do hiše, kjer stanujejo Anžurjevi. Ze pred leti je bil eden od Anžurjevih znan tat in ropar, ki je našel smrt, ko so orožniki hišo obkolili, da ga aretirajo. Drugi, Jože Anžur, je bil pred meseci še v zaporih, od

Azijski spor in tuje sile

Vaak čas se lahko izčini vojna za nadoblast na Tihem oceanu

Dogodki v severni Kitajski in direktni napad na Šanghaj kažejo, da imajo v Tokiju trdno voljo, izkoristiti sedanji svetovnopolični položaj. Ze desetletja imajo Japonci svoje načrte. Navtili so sicer na Šangaj, kjer se vrše ljuti boji, čeprav je glavni cilj japonske akcije v severni Kitajski. Usoda dveh pokrajin, to je, Hopenja in Čahara je že zagotovljena, čeprav še nista popolnoma v japonski oblasti. V teh pokrajinah, ki sta daleč na severu, se Kitajski ne more za dostno braniti. Šangajski napad je le bolj manevar, s katerim naj se odvrne pozornost na dogodke na severu, na drugi strani je pa to tudi pritisk na anglosaksonske sile. Tudi leta 1932. so Japonci vršili svoje operacije pri Šangaju, toda so se umaknil, ko jim je Kitajski opozorila na dovršenem dejstvu (okupacijo Mandžurije) močve vse, kar so si osvojili. Seveda je tudi mogoče, da zmaga na Kitajskem radikalna smer, ki bi utegnla sedanjo situacijo izkoristiti, da porabi nankinško vlado. Nekateri vojaški krogi v vojski kvantung so še pred tedni izjavljali, da je treba usmeriti vojne sile ne na periferijo, ampak centralno.

Če bi ta smer zmagala, bi morali računati s očitno kitajsko-japonsko vojno. V tej vojni ima Japonska vse prilike v svojih rokah. Predvsem je odločilno, da je Japonska gospodar na morju in v vseh kitajskih vodah. Nankinška vlada je proti prvovrstnim japonskim pomorskim silam brez moči. Nekoliko močnejša je Kitajski v zrakovplovstvu, vendar pa japonsko zrakovplovstvo nadkriljuje Kitajski. Nasprotno pa je japonska pehota komaj zmožna, vodi ti osvojevalno vojno proti Kitajski. Japonska vojska šteje v miru 17 divizij ali okoli 300.000 mož. Z zadnjimi dekreti je bila sicer vojska povečana za 25 divizij. Toda tudi ta vojska ne bi bila sposobna voditi veliko vojno proti modernemu oboroženemu nasprotniku, ko se vojna vrši v dolini reke Jangce in tisoč kilometrov proč v severni Kitajski. Doselej Japonci še ne kažejo namena, da bi vojsko povečali na vojno stanje. To dokazuje, da Japonci niso alutill huduga kitajskega odpora ter so menili, da Kitajce v par pohodih zmeljejo.

Prepričani so v Tokiju tudi, da se v vojno ne bo vmešavala nobena sila ter da se tudi ni bati, da bi Rusija posegla v to vojno.

Mirovni predlog tiskarske unije

Konvencija obsodila fašistične aktivnosti

Louisville, Ky. — (FP) — Mednarodna unija tiskarskih delavcev se je izrekla za amandiranje ustave Ameriške delavske federacije in sprejela predlog, ki naj bi končal konflikt med federacijo in Odborom za industrijsko organizacijo. Predlog predvideva omejitve oblasti izvršilnega sveta Ameriške delavske federacije.

Ustava federacije naj bi bila amandirana tako, da izvršilna ne bi imela pravice suspendirati, izključiti ali odvzeti čarter katerikoli narodni ali mednarodni uniji. To pravico naj bi imela samo konvencija, toda delegatje morajo odobriti tako akcijo z dvestretinsko večino. Vse slučaje jurisdikcijskih sporov naj bi reševali uradniki prizadetih unij.

Tiskarska unija bi omejila aktivnosti ADF tudi na drugih poljih. V glavnem naj bi se izvršilna federacije brigala, da pospeši delavsko zakonodajo. Ustanovila naj bi posebni departament, ki naj bi ščitil pravice organiziranja in in kolektivnega pogajanja. Dalje naj bi nadzirala posle državnih delavskih federacij, centralnih unij in pomagal narodnim in mednarodnim unijam, kadar bi te vprašale za pomoč.

Da bo mirovni načrt tiskarske unije dobil ugoden odziv pri Odboru za industrijsko organizacijo, dokazuje že dejstvo, da ga je predložil Charles P. Howard, predsednik unije in tajnik CIO. Delegatje so sprejeli tudi resolucijo, ki oboja aktivnosti fašističnih in nacističnih grup v Ameriki. Nadalje je bila sprejeta resolucija, ki zahteva izpustitev štirih kentukijskih rudarjev iz zapora.

Tiskarska unija ima 78.533 članov, največje število v svoji zgodovini. Sprejel je bil načrt glede organizatorične kampanje, ki naj bi potegnla neorganizirane tiskarje v unijo. Mnogo tiskarskih firm, med temi Rand-McNally, Crowell, Conde-Nast in McCall, je priznalo unijo od zadnje konvencije in sklenilo pogodbe.

Lewisove unije bodo izključene iz ADF

Frey napovedal akcijo na konvenciji federacije

Washington, D. C. — (FP) — Zadeva izključanja desetih narodnih in mednarodnih unij, ki so bile suspendirane pred enim letom iz Ameriške delavske federacije, bo prišla na dnevi red na konvenciji ADF, ki se prične 4. oktobra v Denverju, Colo. John P. Frey, načelnik departmeta kovinarskih unij ADF, je napovedal izključanje rebelnih unij pred odhodom v Denver.

Predstavniki unij, ki spadajo v Freyjev departmet, se bodo sestali na svoji konferenci teden dni pred otvoritvijo konvencije ADF. Po njegovi izjavi bodo odobrili predlog glede izključanja Lewisovih unij in ta stvar bo prišla potem pred konvencijo federacije. Frey je dejal, da bo predlog dobil večino tudi na konvenciji.

Na zadnji konvenciji ADF je Frey predložil alično zahtevo, ki pa je bila zavrnjena. Sprejeta je bila resolucija, ki je nalagala članom izvršilnega sveta sklicanje izredne konvencije, na kateri naj bi se vršila razprava o izključitvi, toda izvršilna ADF je odložila akcijo.

Eksekutiva ADF se je zapletla v konflikt s člani federalnega delavskega razsodišča. To je vzkrok, da ni bil noben član razsodišča povabljen, naj nastopi kot govornik na konvenciji. Konflikt je izzval odlok razsodišča, s katerim je razveljavilo volitve v neki jeklarski tovarni, pri katerih je zmagala unija ADF.

Nogavičarska družba izprla delavce

Zatiranje unijskega gibanja

Indiana, Pa. — (FP) — Indiana Textile Mills Co. je isprila čez sto delavcev, članov Ameriške federacije nogavičarskih delavcev. Ti so se zdaj pritožili pri federalnem delavskem razsodišču in obtožili kompanijo kršenja Wagnerjevega zakona.

Rudarska unija in organizacija oblačilnih delavcev Amalgamated Clothing Workers sta obljubili pomoč nogavičarjem. Kompanija je isprila delavce, ker so ustanovili unijo in zahtevali kolektivno pogajanje. Herbert Payne, reprezentant nogavičarske unije, je dejal, da prevladujejo v tovarni te družbe nezmerno razmere. Medse so 20 odstotkov nižje nego jih določa unijska lestvica in delovni teden je 54 ur.

Družba je naznanila, da bo ponovno uposilila isprte delavce, "če bodo zavrgli bedaste ideje glede kolektivnega pogajanja."

All ste naročeni na dnevnik "Prosveta"? Podpirajte svoj list!

Ta dom na 3422 Pierce Ave. JE AVTOMATIČNO GRET S PLINOM za samo \$125* na leto!

● Tukaj je dokaz, da je plinska toplota poceni za avtomatično gretje. Slika predstavlja 7 sobno zidano hišo z zračno toploto. Je eden izmed tisočev domov v Chicagu, ki odgovarjajo vprašanju popolne osvojitve skrbi za furnace na ta lahek in ekonomičen način. Povprečni stroški za gretje teh domov a plinom v Chicagu izkazuje:

1934-35 (mila zima)\$155
1935-36 (ZELO MRZLO) 174
1936-37 (normalna zima) 158

Povprečni stroški za plinsko gretje domov v Chicagu v zadnjih 3 letih so samo \$162!

ZGLASITE SE ALI PIŠITE ZA BREZPLAČNO OCENITEV ZA GRETJE VAŠEGA DOMA

*Povprečni letni stroški za 1935-36-37

SAMO plin daje popolno avtomatično toploto...

Anglije, Zedinjenih držav in Francije. Seveda imajo te sile svoje interese tudi v Pekingu tja do Mandžurije, toda so bile vedno pripravljene odstopiti te pokrajine Rusiji — nekaj časa tudi Nemčiji — ali Japoniki v izkoristitve. (Torej imajo tudi glede Kitajake še dogovor, kakor so ga imeli glede Abesinije. Zato svetujejo Kitajski, naj spora ne spravi pred Državno narodov. Op. ur.) Japonska zasedba ozemelj severne Kitajake je pomorskim silam sicer neprijetna, vendar se jim okupacija Šantunga in Šansija še ne sdi povod za vojno. Drugače bi pa bilo, če bi se Japonska hotela polastiti Šangaja ob izlizu reke Jangce. V Londonu in Washingtonu bodo počakali, kaj Japonska namerava; ali hočejo z napadom na Šangaj Kitajce samo prisiliti, da jim odstopijo severne pokrajine, ali pa nameravajo res prodirati iz Šangaja v arce nove Kitajake proti Nankingu.

Kaj pa Anglija?

Anglosaksonske sile (zlasti Anglija in Zedinjene države) so bile izzavane šele po napadu na Šangaj. Ze od starodavnih časov velja v Rusiji ozemlje južno od Jangce, da je pod vplivom

Frédovi delavci z maskami na obrazih korakajo v pohodu, ki so ga organizirale unije za delavski mir in v Detroitu.

Glavni odbor UPRAVNI ODBOR:

Vincent Culinar, predsednik.....357 E. Lawrence Ave., Chicago, Illinois
J. A. Vito, gl. tajnik.....357 E. Lawrence Ave., Chicago, Illinois
Lorenzo Grudnik, tajnik.....357 E. Lawrence Ave., Chicago, Illinois
John Vuglich, gl. blaginjski.....357 E. Lawrence Ave., Chicago, Illinois
John Guden, odgovorni glavinjski.....357 E. Lawrence Ave., Chicago, Illinois
John Mohr, vodni glavinjski.....357 E. Lawrence Ave., Chicago, Illinois

PODPREDSEDNIKI:

Andrej Vlahovič, prvi podpredsednik.....625 Randall Ave., Johnstown, Pa.
Frank Balta, drugi podpredsednik.....625 E. 11th St., Milwaukee, Wis.
John Pothor, 3i., prvi distriktni podpredsednik.....357 E. Lawrence Ave., Chicago, Illinois
Charles Szlach, drugi distriktni podpredsednik.....357 W. 53th St., Cleveland, Ohio
John Klimek, tretji distriktni podpredsednik.....127 E. Tremont St., LaSalle, Ill.
Edward Tomasi, četrty distriktni podpredsednik.....Box 624, Wabasha, Minn.

GOVODARSKI ODBOR:

John Pothor, predsednik.....225 E. 12th St., Cleveland, Ohio
Vincent Culinar, tajnik.....357 E. Lawrence Ave., Chicago, Illinois
F. A. Vito.....357 E. Lawrence Ave., Chicago, Illinois
John Vuglich.....357 E. Lawrence Ave., Chicago, Illinois
John Guden.....357 E. Lawrence Ave., Chicago, Illinois
John Mohr.....357 E. Lawrence Ave., Chicago, Illinois

POBETNI ODBOR:

John Guden, predsednik.....414 W. 34th St., Springfield, Ill.
Frank Balta, tajnik.....25511 Webster Ave., Cleveland, Ohio
Anton Šolar.....Box 27, Avon, Kansas
Frank Vrsarich.....318 Tenth St., LaSalle, Pa.
John Vuglich.....Box 287, Stroudsburg, Pa.

NADOBNI ODBOR:

Frank Balta, predsednik.....357 E. Lawrence Ave., Chicago, Illinois
Fred Mohr, tajnik.....25511 Webster Ave., Cleveland, Ohio
John Vuglich.....357 E. Lawrence Ave., Chicago, Illinois

Je avtomatično gretje s plinom za samo \$125* na leto!

● Tukaj je dokaz, da je plinska toplota poceni za avtomatično gretje. Slika predstavlja 7 sobno zidano hišo z zračno toploto. Je eden izmed tisočev domov v Chicagu, ki odgovarjajo vprašanju popolne osvojitve skrbi za furnace na ta lahek in ekonomičen način. Povprečni stroški za gretje teh domov a plinom v Chicagu izkazuje:

1934-35 (mila zima)\$155
1935-36 (ZELO MRZLO) 174
1936-37 (normalna zima) 158

Povprečni stroški za plinsko gretje domov v Chicagu v zadnjih 3 letih so samo \$162!

ZGLASITE SE ALI PIŠITE ZA BREZPLAČNO OCENITEV ZA GRETJE VAŠEGA DOMA

*Povprečni letni stroški za 1935-36-37

SAMO plin daje popolno avtomatično toploto...

Frédovi delavci z maskami na obrazih korakajo v pohodu, ki so ga organizirale unije za delavski mir in v Detroitu.

F. M. DOSTOJEVSKIJ:

Bratje Karamazovi

Roman v štirih delih s oplogom - Pavlovič Vladimir Levčič

Ce bi zbrali pri sebi po enkrat na teden ob večerni uri — nu, za začetek vsaj male otroke, bi očetje ališali o tem in bi jeli tudi sami prihajati. Saj tudi ni treba graditi hramov v ta namen, kar v svoji lastni hiši naj jih sprejema; naj se ne boje, da bi jim onesažili hišo, saj jih zbera samo za eno uro. Odpro naj jim to knjigo in naj jim začno čitati brez globoko modrih besed in brez napuha, brez povzdgovanja nad njimi, ampak ganjeno in krotko, sami se radujoč tega, da jim čitajo in da jih oni poslušajo in razumejo, sami ljubeč te besede; le kdaj pa kdaj naj prestanejo in raztolmačijo kako besedo, ki ni razumljiva preprostemu človeku; nič naj jih ne skrbi, razumeli bodo vse; vse bo razumelo pravoslavno srce! Čitajo naj jim o Abrahamu in Sari, o Izaku in Rebeki, o tem, kako je šel Jakob k Labanu in se v sanjah boril z Gospodom in rekel: "Strašen je ta kraj," pa se bo njih beseda globoko dojmila bogabojnega uma preprostih ljudi. Naj jim čitajo, posebno pa malim otrokom, kako so bratje prodali v robetvo svojega rodnega brata, miloga dečka Jožefa, razlagalca sanj in velikega preroka, očetu pa so rekli, da je zver raztrgala njegovega sina, in mu pokazali njegovo okrvavljeno obleko. Naj čita svečenik, kako so potlej bratje prišli v Egipt po kruh in kako jih je Jožef, takrat še visok dvorjanik, mučil, ne da bi ga bili spoznali, kako jih je mučil in obdolžil ter zadržal brata Benjamina in vse to iz ljubezni, iz same ljubezni: "Ljubim vas in iz ljubezni vas mučim!" Zakaj vse svoje življenje se je neprestano spominjal, kako so ga bili tam nekje v vroči puštnji od vodnjaku prodali trgovcem in kako je vil roke in plakal ter prosil brate, naj ga ne prodajo za sužnja v tujo deželo — in glej, ko jih je zagledal po tolikih letih, jih je spet neizmerno vrljubil, je mučil jih je in trpinčil iz same ljubezni. Naposled odide od njih, ker sam ni mogel prenesti muke svojega srca, in se vrže na svojo posteljo in plaka; potlej pa si otare obraz in stopi prednje vose sič in svetel ter jim čita oznanje: "Bratje, Jožef sem, vaš brat!" Naj čita dalje o tem, kako se je razveselil stari Jakob, ko je zvedel, da je njegov mili deček še živ, kako se je vzdignil na pot v Egipt ter ostavil celo domači kraj in umri na tujih tleh, pred smrtjo pa je v svoji oporoki na veke izrekel besedo vseh besed, ki je vse njegovo življenje skrivnostno bivala v njegovem krotkem in boječem srcu: da bo iz njegovega, Judovega rodu izšlo veliko pričakovanje sveta, On, ki ga bo pomiril in odredil!

urje, ne glede na majhno plačo. In svečenik bo sam izprevidel, da je naš narod milostiv in poln hvalečnosti, stokrat se mu bo zahvalil za to in bo, pomneč delo svečeničev in njegove ganjene besede, dobrovoljno pomagal na njegovi njeni in v njegovi hiši ter mu izkazoval tudi več spoštovanja nego prej — in tako bo zboljšana tudi njegova plača. Stvar je tako preprosta, da si je časih niti povedati ne upamo, ker bi se nam smejali; in vendar, kako resnična je! Kdor ne veruje v Boga, tisti tudi ne bo veroval v ljudstvo božje. Kdor pa je dobil vero v ljudstvo božje, bo zagledal tudi svetinjo Njegovo, pa da dotlej vobče ni veroval vanjo. Samo narod in njegova bodoča duhovna sila moreta izpreobrniti naše bogotajce, ki so se odtrgali od rodne zemlje. In kaj je beseda Kristova brez pripodob? Gorje ljudstvu brez božje besede, kakaj duša ljudstva hlupi po Njegovi besedi in po sprejetju vsa lepa.

V moji mladosti, dolgo je še tega, malone štirideset let, sva hodila z očetom Anfimom po vsej Rusiji ter zbirala milodara za samostan; tako sva nekot prenočila med ribiči na bregu velike plovnice reke. Tam je priselil k nama zal mladenič, seljak, na oko mu je utegnulo biti kakih osemnajst let; hitel je na čolovani kraj, da bi drugi dan pomagal vleči na vrvi trgovsko ladjo. Vidim ga, kako ganjeno in vedro gleda predse. Svetla, tiha in topla je julijeva noč, reka je široka, hlad se dviga od nje in nas osvaja, časih lahko pljusne ribiča, ptičke so utihle, vse je tiho in krasno, vse molči k Bogu. Samo midva s tistim mladeničem ne spivaj; jela sva govoriti o lepoti tega božjega sveta in o njegovi veliki skrivnosti. Vsaka travica, vsak hroček, mravlja, čebela, vsaka stvarca vse za čudo nastanko svoje pot, čeprav nima pameti, in priča o božji skrivnosti ter jo neprestano sama izvršuje. Tako govoreč gledam ljubeznivega mladeniča in vidim, da se je njegovo srce ugallo. Povedal mi je, da ljubi gozd in gozdne ptičke; ptičar je bil, sleherni njihov žvižg je razumel, vsako ptičko je umel privabiti; ne poznam, je dejal, ničesar lepšega, nego je v gozdu, čeprav je vse lepo. "Resnično," mu odgovorim, "vse je dobro in prekrasno, kakaj vse je resnica. Ozri se," mu pravim, "na konja, to veliko žival, ki stoji blizu človeka, ali na vola, ki ga hrani in dela zanj — na mrkega in samiljenega vola, ozri se na njiju obraza: kaka krotkost, kaka vdanost človeku, ki ju tolikrat neumljeno pretepa, kaka nedolžnost, kaka zaupljivost in lepota je v njihovih obrazih. Ganljivo je vedeti tudi to, da nimata greha na sebi, kakaj vse je dovršeno, vse razen človeka je bregredno in Kristus je z njima še prej nego z nami. — "Mar je Kristus tudi pri živalih?" me vpraša mladenič. — "Kako bi moglo biti drugače," mu pravim, "saj je Beseda za vse. Vse stvarstvo in sleherna stvar, slehni listič stremi k Besedi ter poje Bogu slavo in plaka h Kristu, ne da bi se zavedal, in dela to neprestano po skrivnosti svojega bregrednega bitja. Vidiš," mu pravim, "po gozdu se klata strašni medved, grozna in divja žival, in vendar za to nima krivde na sebi."

In povedal sem mu, kako je nekot prišel medved k velikemu svetniku, ki se je pokoril v majhni celici aredi gočave, in kako se ga je usmilil veliki svetnik in neustrašno stopil venkaj k njemu ter mu dal košček kruha, češ: "Pojdi, Kristus bodi s teboj," in kako je divja zver poslušno in krotko odšla, ne da bi mu storila kaj žalega. In mladenič je bil ves ganjen, ko je ališal, da je medved odšel, ne da bi bil storil kaj žalega, in da je Kristus tudi z njim. "Oh," je rekel, "kako lepo je to, kako dobro in čudeno je vse, kar je od Boga!" In tako je sedel, ves tiho in sladko samiljen. Videl sem, da me je razumel. In zaspal je pokraj mene svoje lahko, nedolžno spanje. Gospod blagoslovi mladost! Tudi jaz sem pomolil zanj, ko sem se spravil spat. Pošljij svojim ljudem mir in luč, o Gospod!

veto vas in si mu odgovarja Ingličev pedenj-peteh s prav takšno korajžo, s kakršno poskuša delati, kadar ga prime, najstarejši tekmečev ženi in lastni materi z vso podjetnostjo nedovoljene poklone. Do sile pa skoro nikdar ne pride, zakaj, prav tu je pogovor "Jajce več od pite ve" narobe postavljen.

Gospa Erika je vsa razgibana in ravna svojo deco. Pavle in Jankec sta neugnana, ker je vse naokoli samo njuno, ker arkata ostro opojnost poljanske doline in ker sta prosta vseh šolskih težav in nadlog. Ne tako kakor Beba, ki rešeta dan za dnem po štiri ure z Ivico nepravilnost francoških glagolov, da pri popravnem izpitu ne bo špetira.

Gospa Erika se ne špetira rada. Zato da za malico vsakemu enako velik, zelo velik kos slaatenega črnega kruha s enakim obrokoma masla. Nič več in nič manj, da kdo ne bo prikrajšan.

Hola, pa se je sonce že precej ojunalo in krmari še dokaj visoko svoj žareči čoln. Sora vabi. Vsa zdravilna, prozorna, devilska. Vse je imel spetkača rešpekt pred njo. Kače da so v njej, je trdil. In bi ga katera lahko v nogo usakala, je mislil. In bi bil zaradi tega zopet lahko špetir v hiši, je dejal. Pa je Pavle kmalu dognal, da čepa nepremično na mivki v plitvinah samo nedolžni piškurji, ki nikomur tudi na nogi ne skrivajo lasu. Mirno šdi živalca na dnu in spi v sončnih žarkih, ki se lomijo skozi vodo. Prav od blizu jo lahko gledaš. Če pa sežeš po njo, se mivka nemudoma zmege in piškurček ti korak dalje strže korenček.

Vlak majhnih postvric te obkroža. Če stojiš mirno v vodi, čutiš na bedrih šegatajoči njih dotik. S ključavničnimi gobčki te sprašujejo, kako si sašel v njih kraljestvo in od kod te je Bog dal, nestvor človeški.

Leseni, pokriti most nad teboj zagrmli. Ingličev očka hito čezjenj z Luceo v drncu. Kakor vlti sede na kobili, ki ve, da nosi bivešega feldvebla. Se pet voz sena bo treba danes spraviti pod streho. Očku se mudi. Plečati Bleguš ima kape, nad svetim Bolfenkom se gošte oblaki.

"Luca, Luca!" kliče Jankec iz vode. Samo do kolena se upa vanjo. Plavalca bova popoldne, ko bo toplejša. Ke pride očka v nedeljo na obisk, mora Jankec pokazati, da zna plavati. Edina skrb, ki teži mlado srce!

Ves drugače je zaliti Pavle. Pa je tudi starejši od Jankeca. Poganja se v Soro kakor žaba, kakor raca se potaplja, kot motorni čoln reže vodo. Vse izpod mosta po deročem toku, kjer se pod skalami skriva pozabljeni sulec ali lipan, pa z vrtincem ob bregu navzgor.

Ležec na deske, da te opraiš sonce še po praihi. Visko nad teboj oblaki, bela jadra in nežne ovčice, pod njimi negibno krožeča kanja. Spokojno zapreš oči, razmišljaš in steješ. . . . Se šest, še pet dni boš ljubil in užival to lepo božje stvarstvo. — In potem? In planaj rajši zopet v vodo, da ti odbrizgne črne misli.

Za mostom poje žaga monotono pesem. Z jezca rojni v širokem, močnem curku slap. Stopi podedaj! Oprha, pregnete in pretočke ti telo in razpiamti kri po žilah, da je veselje. Za deset let te pomladi kakor naročje tople geje.

Dvostolpni sveti Bolfenk se od daleč razgleduje po dolini in vse vidi. Vsako hišo od Poljan vja gor do Gorenje vasi in Trate. Vsakega potnika na beli cesti, dokler ga ne skrrije ovinek, tebe v naročju tople geje in Maričnikovega Janesa iz Zabeje vasi, ki se ga je bil sneti zopet naučil in davi ni mogel k Ingličevim na dno.

Pa bodo Ingličev očka še sami opravili. Ze tretji voz sena se sibiže čez skripajoči most proti domu. Luca strše s ušesi in obrača glavo. Dol v vodi ju zagleda, nepridipra: Jankec in Pavleta, ki pa je ima vseeno rada.

"Luca, Luca!"

Toda za pomenske adaj ni časa. Tudi Ingličev očka ne utegnejo. Rahli švrk s bičem čez Lucin hrbet in idila je končana.

Satolpa čerkev sv. Križa, akrite med smreke hrba na nasprotni strani, se oglasi zvon. Tri-

krat zapovrstjo. Tu zvonil že ob enajstih in vabi ljudi s polja na južino.

Vso noč so Ingličeva mama bdeli. Pričakujoči, upajoči. In šele davi je svinja povrgla. Devet neboljencev, deseti je onemogel. Tudi deveterica je ljubeznivo in hvaležno pozdravljena. Odčipniti bo treba vsem bratcem in sestricam prednje ostre zobe, da materini senci ne bodo preveč kravali. To Ingličev očka dobro vado.

"Pa naj bo v božjem imenu!" In po par dneh je delo opravljeno. Če Bog da arčo in odvrne kugo, jih pojde nekaj v denar, ostali pa bodo v obliki gnjati, klobas in salam bingjali v gostoljubni kleti.

Pred dnevi smo prestregli novo, rejeno juničko. Ločena od svojih tovarišic jo mituje in liže mati v posebni pregraji. Vse matere so enake. Oglasi in sprosti se v njih novo življenje in že so pozabljene vse muke in bolečine. Samo ljubezen se ostane. Vseobsejna, nepojmljiva, edinstvena — materinska. Ljubezen do sproščena novega življenja.

Angela molze. Beli sok sika v tenkih, dolgih žarkih in pročnih, mehkih vimen in polni gošče za gošče. Da bo imel Jankec opoldna, zvečer in jutraj presno mleko izpod krave. Da se nauči plavanja, da postane fant od fare. Angela molze in polni posodo za posodo. Da bo družina sita, da bo mlekarina volga ob koncu meseca toliko in toliko dinarjev. Za življenje, za zavarovalnico, za davka. Enajst, štrinajst krav! Božji blagoslov čezje in v njih vimen!

Sadovnjak je treba očistiti trave, da bodo imele jabolka, kruške in druge cepe kam pasti, ko dozore in jih otreso.

Angela vihti koso zajetno in na široko. Čvrsto jo v zamahih pritiska k tlom. Tla pod sadovnjakom morajo postati obrto lice. Vsaka bilka mora v krmo.

Angela je danes do kolena gola in umazana. Ima pa mlade, nežne grudi in zdrave, bele zobe. In na vsi fanta, ki z njim v nedeljo vsa zala in umita zapleše.

"Me imaš rad, ja-li?"

"Ja-de, Angela!"

Angela je vsa srečna, vihti koso in misli na fanta in na ples. V nedeljo jo njen ljubi vso zala in umito pritane na srce. In ji zatakne v nedrje nagelj rdeč. . . .

Ja-de, Angela, ja-de!

James (desno) in John Metcalfe, reporterja čikaškega dnevnika Times, ki sta stopila v nacijsko organizacijo in potem razkrila skrivnosti članov te organizacije.

Drugi dan je čakal pred trgovino in Magda se je dala precej daleč spremiti. Teden dni pozneje ga je predstavila svoji materi, in zdela se je, da je stari dami gospod ugajal. Smel je večkrat priti; in prihajal je za četrt ure, kakor je vselej rekel, ostajal je pa ves večer. In ko sta šla spet nekega dne skupaj domov, je gospod Josip vprašal, ali ne bi hotela Magda zaupati krmila svoje življenjske ladje njegovim rokam. . . . In Magda je rekla: "Da". Bila je res in pošteno zaljubljena.

"Samo nekaj mi moraš obljubiti", je dejala pozneje in se nasmehnila. "To niso samo moje muhe — hočem le, da pokažeš moč tudi pogum! Ne, nič hudega ne zahtevam, samo jutri zjutraj, ko se odpre trgovina, moraš priti v moj oddelek in temu zmagaju, Hally, povedati moje mnenje. Zadnje mesece me je mučila kakor še nikoli, zagrenila mi je življenje. . . . Večkrat sem se pričutila, pa se ji nihče ni upal postaviti po robu!"

Gospod Josip je poljubil svojo nevesto in se nasmehnil; bil

je menda res pogumen mož. In gi dan je točno ob desetih pa v oddelek in stopil h gospe; ona je pa že pred njegovo pogledom pobledele. In potem začel govoriti jasno in razločno. In naposled je pokazal z rokami, gestami, ki se ne more napačno sumeti. In zgodil se je, da je Gospa Hally, pred katero so vsi tresli, se je ponižno priklonila in šla. . . .

"Dragi moj," je dihnila Magda in hitela k mlademu možu. "Pogumen si bil. Junak si!"

"Zakaj?" je vprašal začuden. "No. . . ." Magda ni vedela, bi od veselja. "Povedal si je, da je mnenje, in ona je šla, ker te je zbla."

"Ne," je menil skromno spod Josip, "ampak zato, sem lastnik te trgovine."

NA PRODAJ
6 sobna zidana hiša, v dobri stanju. Zmerna cena. 2544 Avers Ave. — Phone Lawndale 8804. Agentov ni potreba.

NAROČITE SI DNEVNIK PROSVETA

Po sklepu 10. rodnega konvencije se lahko naroči na list Prosveta in priložiti eden, dva, tri, štiri ali pet članov in ene družine k eni naročnini. List Prosveta stane za vse enako, za štiri ali neštiri \$6.00 na eno letno naročnino. Ker pa člani še plačajo pri vpisu \$1.50 na teden, se jim to priložje k naročnini. Torej sedaj ni vroka, roč, da je list predrag za štiri S.N.P.J. List Prosveta je vsa lastina in gotovo je v vsaki družini nekdo, ki bi rad čital list vsak dan. Čas letu Prosveta je:

Za Zdrav. države in Kanado \$6.00	Za Ciceo in Chicago je \$7.50
1 tednik in 4.00	1 tednik in 2.00
2 tednika in 7.00	2 tednika in 3.00
3 tednika in 9.50	3 tednika in 4.00
4 tednika in 12.00	4 tednika in 5.00
5 tednikov in 14.50	5 tednikov in 6.00
	Za Evropo je \$9.00

Izpolnite spodnji kupon, priložite potrebno vazo denarja ali Money Order v pisnu in si naročite Prosveto, list, ki je vsa lastina.

Pojasnilo:—Vsaj kakor hitro kateri teh članov preneha biti član S.N.P.J., ali če se preseli proč od družine in bo zahteval sam svoj list tednik, bode moral tisti član izdati družino, ki je tako skupno naročena na dnevnik Prosveto, to takoj naminiti upravitelju lista, in obenem doplačati dotično vazo listu Prosveta. Ako tega ne stori, tedaj mora upravitelju snižati datum za to vazo naročnino.

PROSVETA, S.N.P.J., 2657 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Priloženo polijam naročnino za list Prosveto vazo \$

1) Ime Čl. družina št.

Naslov

Ustavite tednik in ga pripilite k moji naročnini od sledečih članov moje družine:

2) Čl. družina št.

3) Čl. družina št.

4) Čl. družina št.

5) Čl. družina št.

Mesto Država

Nov naročnik Star naročnik

TISKARNA S.N.P.J.

SPREJEMA VSA
v tiskarsko obrt spadajoča dela

Tiska vabila na veselice in shode, vizitnice, časnike, knjige, koledarje, letake itd. v slovenskem, hrvaškem, slovanskem, češkem, nemškem, angleškem jeziku in drugih.

VOĐSTVO TISKARNE APELIRA NA ČLANSTVO S.N.P.J. DA TISKOVINE NAROČA V SVOJI TISKARNI

Vsa pojavnila daje vodstvo tiskarne. — Čene zmerna, vsajake dajo prvi vazo

SNPJ PRINTERY
2657-59 SO. LAWNDALE AVENUE
CHICAGO, ILL.
Tel. Rushwell 4961

Počitniško kramljanje iz Poljanske doline

Škofja Loka, Sotočeje selške in poljanske Sore, dveh sestri, ki, zlitli druga v drugo, hladita prevroča čustva ljubljanskih parčkov. (Le nikar se ne muzajte, gospodična Vera!) Največ v Retehah, pa tudi v Medvodah. Avtobus vozi predvidneje, počaaneje. Tam v ozkem prehodu v pravo srce Loke se mu s težavo izogne jedva pešec, kako leže v nasprotne strani prihajajoči voz. O kakšnem prehitvanju pa sploh ni govora.

Trg. Na desni in levi pročelja enonadstropnih hiš. Na vratih tu in tam zvedava pestujoča mamica ali eksekutor iz bližnje frankarije, drugače pa se za vsakdanost skozi mesto hropečih samodrečev le malokdo zmeni.

Za nami ostajajo Podpulfarica, Zminec, Sefert, Brodje, Gaberk, Lov. Visoko.

Slikovita Poljanska dolina, ki

jo je naš Emil Leon tako srčno ljubil, da si je zaželel njeno naročje za zadnji počitek.

Tam na deanjem bregu Poljanšice, med tihimi smrekami, sanja visoki gospod večni sen. Nad njim gozd, poleg njega gradšč z gospodarskimi poslopji, nato zelena Poljanšica, ob njej sadovnjaki, njive in košenice, mehke blazine za trudnega potnika, z belo cesto, hitečo v drznih ovinkih proti Žirem in še dalje. . . .

Lepo in mirno počivališče si je izbral visoki gospod. Nič več ne sega do njega vse ono, kar razdvaja, kali srečo in verna sovrastvo.

Je-li, Emil Leon? Ja-de, Ja-de!

In spi v svoji spokojnosti nemoteno dalje.

Srednja vas, pri Ingličevih. Mamica je skrbna in postrežljiva, gospodar delaven, zgovoren. Nečim rokam hčerke Julke, ki cvre in praži, prepučkamo svoj telesni blagor, k maši na dušno pašo pa kar v Gorenjo vas ali

v Poljane. Dobro četrto ure imajo na vsako stran. Povsod imajo na pipi pivo, tako da se ti za kodrašim Činkoletetom in Koptarjeve ulice le malokdaj toži. V Poljanah se odtečaš pri Mačku ali Tavčarju, v Gorenji vasi pa ti postreže Sorli ali Nackova beštra hčerka Danica.

Cprav nas gleda letošnje sonce nekam krmeljavo ali pa sploh ne, ga je v poljanski dolini še vedno dovolj.

Takole okoli sedme te dvigne iz postelje, če se daš, klada zapana. Drugače pa polešiš do osme in še čez. Saj si na oddihu in vas frankarske brige so ostale za par tednov tam za gorami.

Rano v jutro ne čuješ niti cvrčanja lastavic, ki se kakor črno-bele lakre utrinjajo na vseh voglih, niti krunjenja pujaov, ki iščejo, kotajoč in s rilci preri-vajoč se, ugodnejše mesto ob mašnem koritu.

Prav nič te ne moti Antonov-čev petelin, zastavni vitez v širokih rdečih hlačah in nabrušenih ostrog, tega glas gre v de-

Svojege šefa ni poznala

Magda je stekla iz velike trgovine na cesto in zavila v tiho, stransko ulico. Tu se je šele ustavila in pričela bridko ihteti. Saj res ni mogla več vzdržati! Če kdo človeka šest ur neprestano muči in jezi, mora naposled obupati, tudi če nima živcev 20-letnega dekleta.

Magda je bila zelo razburjena, da ni niti opazila, da je šel za njo mlad, elegantno obločen gospod. Videč, da deklica sredi mračne ulice stoji in joče, se je malo obotavljaj, potem se je po opogumil in stopil z dolgimi koraki proti njej.

"Oprostite", je dejal z zvonkim glasom, "videl sem vas, kako tečete iz trgovine. . . . Ali ste kaj izgubili? Ali se vam je kaj neprijetnega pripetilo? Rad bi vam pomagal."

Magda je dvignila glavo in si dobro ogledala moža. Ni bila vajena, da bi jo kdo ogovarjal, tudi ni marala tega. Toda mladi gospod se ji je zdel zaupanja vreden in položaj je bil sares neumen. Magda se je jezila le še na samo sebe.

"Ah", je rekla, komaj zadržujoč solze, "neumnost! Človek se prehitro razburi."

Nikakor ni mogla tuju povedati, da je jokala, ker jo je mučila voditeljica njenega oddelka, Hally.

"Če mi nočete povedati," je dejal mladi mož in se nasmehnil, "ne morem prodrati v vaše skrivnosti. Toda — ali ne bi hoteli iti tja, kjer je kaj življenja?"

Magda je najprej pomišljala, potem je pa vendar zmagala njena mladost. Prečivila je prav lep in živahen večer. Mladi mož ji je povedal svoje ime — Josip Polajnjar. "Na evidenje", je dejal, ko sta se ločila.